No. 1432 Zaterdag 10 Juni 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

☞ Degenen die tegen den 1 Juli a.s. zich op den „Amigoe di Curaçao" abonneeren en vooruit betalen, ontvangen alle tot dien datum verschijnende nummers der Courant GRATIS.

Abonnementen worden de volgende week ingewacht bij de Administratie Waterkant No. 4 of Drukkerij van het Apostolisch Vicariaat, Otrabanda of bij de Agenten op de eilanden.

ALOE-CULTUUR

OP

ARUBA.

Extract uit het Rapport over het onderzoek naar den achteruitgang der Aloe-cultuur op Aruba.

Ondergeteekende, W. Versluys, tijd. Landbouwkundige, vertrok op Maandag 28 Mei des namiddags naar Aruba, in opdracht van den heer Gouverneur.

Na eenige besprekingen stelde de heer Gezaghebber den heer Ponsen tot mijne beschikking om als gids en geleider te dienen.

Dinsdagsnamiddags bezocht ik de uitgeputte aloëvelden ten Noorden en ten Oosten van de stad. De aanplantingen zien er treurig uit. Met den eersten oogopslag reeds ziet men, dat uitputting van den grond oorzaak van den achteruitgang is. Verder heeft men last van een grassoort, bekend onder den naam Jierba blanco, dat den bodem als een dicht tapijt bedekt, de aloeplanten overwoekert en zich ook in de pollen aloë nestelt. De aloë op zulke plaatsen krijgt een eigenaardige, roestbruine kleur, terwijl er van groei geen sprake meer is. Dit gras wordt door het vee niet gegeten, en dit is een van de groote nadeelen ervan, daar toch bekend is, dat het onderhoud der aloëvelden aan geiten en schapen wordt overgelaten.

Ik ontmoette verschillende proeven tot overmeestering van dit onkruid, doch alle zonder resultaat. Men had gepoogd om het gras te dooden door behakken (met de tsjap), welk werk herhaaldelijk moest geschieden en dan nog zonder succès. Elders had men petroleum gesprenkeld en daarna het veld in brand gestoken: het gras groeide daarna toch weer op, terwijl de aloë schade had geleden.

De bodem dezer aloëvelden is ontzettend verhard en samengepakt, terwijl de pollen aloë er als het ware bovenop liggen: de wortels gaan niet omlaag, doch liggen horizontaal, zoodat een pol aloë gemakkelijk met de hand opgelicht kan worden. De planten betrekken dus geen voedsel uit den grond even beneden de oppervlakte.

De eenvoudigste wijze om verbetering in den toestand te brengen, is dus aangewezen: omwerken van den grond, zoodat bij den volgenden omloop andere aardlagen voor de aloë disponibel komen, en tevens de planten hare wortels iets dieper zullen zenden, m. a. w. de voedende aardlaag wordt daardoor belangrijk vergroot. Waar deze werkwijze wordt toegepast, kan tevens met weinig hoogere kosten een bemesting worden uitgevoerd: vóór het omwerken van den grond wordt de noodige geiten- en schapenmest op den grond uitgestrooid.

Deze mest is een zoogenaamde volledige mest en kost heel weinig: bij verkoop naar het buitenland brengt hij niet meer dan 10 cents per vat zuiver op.

Onderdrukking van het schadelijke gras zal bij deze werkwijze vanzelf bereikt worden. Deze grassoort toch behoort tehuis op arme, schrale en verarmde gronden. Bij verbetering van den scheikundigen en natuurkundigen toestand van den grond zal dit gras dadelijk onderdrukt worden door de krachtiger groeiende aloë en door andere, betere grassoorten, die wel door het kleine vee gegeten worden. Deze mijne meening werd mij later bevestigd door den heer C. H. Eman, die mededeelde, dat hem langs dezen weg onderdrukking van jierba blanco was gelukt.

De kosten van grondbewerking als boven bedoeld, bedragen op Curaçao voor verschillende grondsoorten van f 25. — tot f 30. — per H.A.

Woensdagmorgen begaf ik mij naar het 4e district van Aruba om na te gaan wat er was van de bewering, dat er een ziekte zou heerschen. Op Savaneta voegde zich de boschwachter De Kort bij ons.

Even beoosten Savaneta bezochten wij een ziek veld, op een tamelijk hooggelegen, zandigen bodem, zonder boomen, een ouden aanplant; vlak bij San Nicolaas zagen wij een jongen aanplant, ruim 1 jaar oud, bijzonder krachtig gegroeid, op kalkgrond, eveneens ziek, doch in een eerste stadium. Op beide velden waren de planten aangetast door dezelfde ziekte, althans alle verschijnselen waren volkomen gelijk.

De ziekte doet zich als volgt voor. De stam van de aloëplant wordt het eerst aangetast en wel ter hoogte van de oppervlakte van den bodem, van welke plaats uit zich de ontbinding van den stam naar boven en naar beneden voortzet. Weldra wordt de stam zoo zwak, dat de planten omvallen.

De zieke deelen van den stam nemen een grauw-zwarte kleur aan; de vezels blijven voorloopig intact, doch krijgen dezelfde kleur en boeten in aan stevigheid. Dicht opeen vindt men door de geheele zieke massa uiterst fijne, witte spliutertjes verspreid, waarvan de aard met de loupe niet nader kon worden herkend. Het vroegste stadium, dat ik vond, bestond in een klein plekje aan de oppervlakte van den stam. bezet met zulke witte puntjes; bij opensnijden van de plant bleek deze daarbinnen juist even aangetast te zijn door de ziekte, kenbaar aan een begin van donkere verkleuring onder de huid. Verdere stadia waren: een aangetaste plek, zwart en met witte schilfertjes, zijdelings aan den stam; rondom den stam een gelijk verschijnsel; ter hoogte van de bodem-oppervlakte de stam doorgerot. Waar reeds een grooter stuk stam was doorgerot, vond men in de uivormige groeitop een of een paar zwart geworden lagen. In dit stadium ook begint de plant broedknoppen te ontwikkelen in de bladoksels, een zelfs vond ik, met den top naar omlaag gericht. Het zich in den grond bevindende deel van den stam rot ook verder door en de rotting zet zich voort ook in de eigenlijke wormvormige wortels.

We hebben hier te doen met een ziekte, veroorzaakt door een schimmel (fungus) of door bacterien. De aard daarvan zal echter nog nader onderzocht moeten worden. Eenig ziekte-materiaal is ingezameld, terwijl de heer Ponsen in staat is om voor inzamelen van meerder materiaal, zoo noodig, te zorgen.

Het spreekt vanzelf, dat men voor het maken van nieuwe aanplantingen geen plantmateriaal uit zieke velden mag gebruiken.

Zonder alsnog dieper op bestrijding der ziekte in te kunnen gaan, lijkt uitroeien der zieke aanplantingen noodig, gevolgd door ontsmetting van den bodem, hetgeen o. a. met een oplossing van kalium-permanganaat (permanganas-kalicus) kan geschieden. Natuurlijk moeten de resten der zieke planten verbrand worden.

Des enz.

Resumé

Veel aloëveld is uitgeput: tengevolge van die uitputting komt een grassoort op, die als een lastig onkruid te beschouwen is. Middelen tot verbetering van den toestand zijn: uitroeien van de oude planten, omwerken van den grond op 20 à 25 cM diepte met gelijktijdige aanwending van schapenmest en kleingehakte, uitgelekte aloëbladen, daarna opnieuw beplanten.

De ziekte in de aloë in het 4e district zal nader bestudeerd moeten worden om te geraken tot middelen ter voorkoming en ter bestrijding.

Instelling van een credietbank op basis van onderlinge borgstelling is noodig voor den kleinen bezitter; ieder jaar zal een groot aantal personen geholpen moeten worden met een klein bedrag voor het verbeteren van een deel van den aanplant.

(get.) W. Versluys.

Resumé

DE RIJKDOM AAN MINERALEN IN DE VEREEN. STATEN VAN N.-AMERIKA.

Het geloof aan de onuitputtelijkheid der natuurlijke hulpbronnen van Amerika, dat voorheen tamelijk algemeen als onaantastbare zekerheid gold, begint de laatste jaren in de kringen van deskundigen wel eenigszins te wankelen. Op aandringen van den voormaligen president Roosevelt, werd voor drie jaar begonnen met een onderzoek naar den stand der mijnproductie in Amerika, om te komen tot een betrouwbaar cijfermateriaal aangaande de hoeveelheid der reeds ontgonnen en der nog voorradige delfstoffen en den vermoedelijken duur der bodemschatten, en tevens om middelen te kunnen beramen tot voorkoming der overdreven verkwisting op elk gebied der nationale voortbrenging.

De *U. S. Geol. Survey* heeft haar onderzoek geeindigd en haar bevindingen openbaar gemaakt; in een der laatste afleveringen van *Petermann's Mittheilungen* worden er door den Weenschen professor dr. Fr. Machatschek eenige gegevens aan ontleend, waarvan wij de meest belangrijke overnemen.

Ontginning van steenkolen in de Ver. Staten.

Deze heeft tegenwoordig plaats over een oppervlakte van rond 1.3 millioen vierk. K.M. Sedert het stelselmatig begin der ontginning (1820 in Virginië) steeg de productie in meetkundige reeks tot 435 mill. in 1907, zoodat de gezamenlijke voortbrengst tot einde 1907 bedroeg 6260 mill. ton, d. i. 0.3 pct. van den totalen oorspronkelijken, of 0.7 pct van den nog ontginbaren voorraad. Er schuilen nog wel steeds een 1.25 billioen ton ontginbare kolen in den bodem, maar bij gelijkmatige productiestijging als voorheen zou toch de tegenwoordig bekende kolenrijkdom tegen het jaar 2050 uitgeput raken. De stijgende noodzakelijkheid nochtans van kolenuitvoer naar Europa zal mede de Amerikaansche kolenproductie in de toekomst enorm doen stijgen. Anderzijds zou echter, door oordeelkundiger benutting der stookkracht, inkrimping der enorme verliezen bij ontginning en verbruik, die tot 50 pct. der productie bereiken, en niet 't minst door toenemende gebruikmaking van het arbeidsvermogen van stroomend water, waarvan tegenwoordig nog ongeveer 30 mill. P.K. onbenut verloren gaat, de levensduur van den aanwezigen kolenvoorraad nog met 'n 100 jaar verlengd kunnen worden. (Volgens Campbell, Parker en Gannett).

De aanwinning van petroleum.

In de Ver. Staten geschiedt de aanwinning van petroleum volgens David Day over een oppervlakte van ongeveer 22.000 vierk. K.M., waarvan 5200 vierk. K.M. in Pennsylvanië liggen; de ramingen van den nog aanwezigen totaalrijkdom schommelen tusschen 10.000 en 25.000 mill. vaten van ± 160 L. De toeneming der petroleumproductie was nog sterker dan die der kolen. Zij beliep in 1860 500.000, in 1907 166 mill.; in 't geheel sinds 1860 reeds 1807 mill. vaten uit ruim 80.000 bronnen; in de veronderstelling eener gelijkmatige stijging zou in 1934 de totale productie reeds 14.400 mill. vaten bedragen. De reusachtige stijging der productie in de laatste jaren is vooral te verklaren door de gunstige marktverhoudingen en door het feit, dat elke eigenaar er op uit is zijn aandeel zoo snel mogelijk uit te putten, om verliezen door afvloeiing van petroleum naar boorbronnen in de nabijheid te voorkomen. De terreinen in Pennsylvanië in New-York toonen in de laatste jaren reeds een vermindering van productie tot op 1/3 der maximale jaarlijksche ontginning, in West-Virginië zelfs tot 56 pct. van het maximum; daarentegen kan men in Illinois, Kansas, Oklahama en Californië op een aanmerkelijke toeneming wijzen. Maar de nog aanwezige voorraad van 15.000 mill. vaten zou toch in ieder geval, bij aanneming van den oogenblikkelijken stijgingscoëfficient, in 't jaar 1935, en bij aanneming eener niet hooger stijgende productie in 't jaar 1997, uitgeput zijn. Er wordt echter tegenwoordig meer petroleum geproduceerd en door de lage prijzen ook meer verbruikt als voor de eigenlijke behoeften der industrie noodzakelijk is. Daarom moet worden aangedrongen op vermindering van petroleumgebruik in het grootbedrijf, waar zij door andere stoffen vervangen kan worden, verder op regeeringsmaatregelen tegen zuivere verkwistingsverliezen bij exploitatie, op onttrekking van alle staatsterreinen, waar petroleum verwacht kan worden aan den vrijen verkoop, en stelselmatig wetenschappelijk onderzoek naar nieuwe vindplaatsen.

Over de toekomst der ijzerproductie.

bestaan er, volgens den berichtgever C. W. Hays, tot heden slechts onvoldoende gegevens: tevens is, als gevolg der zeer ver-

Alcoholisme

Internationaal Koloniaal Instituut.

In de jongste de vorige maand gehouden bijeenkomst te Brunswijk in Duitschland van het *Internationaal Koloniaal Instituut*, waaraan afgevaardigden van alle Koloniale Mogendheden deelnamen, werd ook het onderwerp: *Bestrijding van alcohol in de Koloniën* behandeld. Rapporteur van dit onderwerp was Mr. C. Th. van Deventer. De behandeling van dit onderwerp was eene voortzetting van de in 1909 aangevangen bespreking over de ten aanzien van opium en alcohol in de tropische koloniën aan te nemen houding.

Mr. van Deventer wenscht onderscheid te zien gemaakt tusschen de koloniën, waar het gebruik van alcohol niet en waar het wel inheemsch is. Voor de eerste wenscht hij maatregelen om te voorkomen, dat het gebruik er inheemsch wordt, voor de andere maatregelen om het gebruik te beperken.

In elk geval zal echter de bereiding, invoer of verkoop van sterken drank niet vrijelijk mogen worden toegelaten. Van de omstandigheden voor elke kolonie zou het afhangen of men zal overgaan tot regie of licentiestelsel. Verpachting van het middel der sterke dranken zal echter nimmer mogen worden toegelaten.

Doch, de slotstelling luidt:

„Elke poging tot bestrijding van het alcoholisme onder de inhoorlingen zal vruchteloos zijn, indien de blanke kolonisten niet het voorbeeld geven van matigheid door mishruik van sterke dranken te vermijden."

Schitterend Resultaat.

In den Staat Kansas van Noord-Amerika bestaat het *absoluut verbod van verkoop van sterken drank sedert 30 jaar.* De drankvrienden hebben vaak beweerd, dat die wet er toch niet werd gehandhaafd, dat er onder die wet niets minder werd gedronken dan zonder die wet. De drankvrienden hebben niettegenstaande die bewering de verbodswet met kracht bestreden; zij hadden er dus klaarblijkelijk meer last van, dan zij wilden weten. En de berichten, die wij van tijd tot tijd uit Kansas ontvingen, bewijzen dat het verbod er ontegenzeggelijk gunstig werkte.

Een drietal berichten uit den laatsten tijd volgen hier.

1o.— Iemand, die in Engeland geboren is, verhuisde reeds als knaap naar Amerika en werd er een inwoner van den Staat Kansas. Hij woont daar nu nog. Kort geleden zond een vriend in Engeland hem een exemplaar van het Londensche blad, de „Chronicle", waarin een verslag voorkwam van een Engelsch Tehuis voor drankzuchtige vrouwen. De man in Kansas schreef dadelijk aan de „Chronicle" en gaf in dat schrijven aan zijn geboorteland een goeden raad. Hij schreef namelijk:

„Gij moest doen wat wij in Kansas gedaan hebben: de inrichtingen sluiten, waar drankzuchtigen worden gemaakt. Ik had in langer dan dertig jaren geen dronken vrouw gezien, totdat ik in Mei 1909 te Liverpool aankwam en ruim negen weken in Engeland vertoefde. In dien tijd bezocht ik Liverpool, Manchester, Sheffield, Londen en andere plaatsen, en bijna iederen dag zag ik dronken vrouwen. Ik zag in die negen weken in Engeland meer dronken mannen dan ik er in dertig jaren tijds in Kansas heb gezien. Sedert ik hier weer thuis ben, schaam ik mij bijna dat ik een Engelschman van geboorte ben." —

2o.— Men zal zich Carrie Nation, de kroegbestormster, nog wel herinneren, die er in Kansas met de bijl in de vuist op uittrok, om de onwettige kroegen te vernielen. Zij heeft ook nog wel op meer lofwaardige wijze haar liefde voor de slachtoffers van den alcohol getoond. Zij heeft namelijk een tehuis gesticht voor vrouwen van dronkaards.

Maar — en ziehier iets zeldzaams — nu kan mevrouw Nation haar eigendom terug krijgen, want er zijn in Kansas geen dronkaardsvrouwen genoeg, om de stichting aan den gang te houden.

„Men behoeft het niet te loochenen — aldus de heer P. W. Goebel, voorzitter van de Vereenigde Liefdadigheidsgestichten — het Tehuis is een mislukking. Wij kunnen geen dronkaardsvrouwen vinden om er in te wonen. Wat is daar nu aan te doen? Niets voor zoover ik kan zien. Als onze wetten het maken van dronkaardsvrouwen tegengaan, wat zouden wij dan verder kunnen uitrichten. Wij hebben ons best gedaan, maar de overmacht was ons te sterk."—

3o.— Gedurende het verloopen jaar hebben acht en veertig van de 105 districten in Kansas, met een bevolking van 430.274 zielen geen enkelen gevangene naar de Staatsgevangenis gezonden.

Zeven en tachtig zonden niet één krankzinnige naar een gesticht.

Het sterftecijfer in Kansas is het laagst van de wereld, te weten 7½ per duizend.

Deze Staat beroemt zich ook op, naar verhouding, het kleinste aantal analphabeten (meuschen die niet kunnen lezen).

De belegde gelden in de spaarbanken van Kansas vermeerderden van 70 op 190 millioen dollars. Dit in tien jaren.

schillende geologische verhoudingen, waaronder ijzerertsen kunnen voorkomen, niet dan een zeer ruwe schatting mogelijk van de aanwezigen en den nog te verwachten voorraad, en is hier ook de beslissing over loonende ontginning en bruikbaarheid van aanwezige ertsen, meer dan bij andere delfstoffen, van allerlei omstandigheden afhankelijk. Een eenigszins nauwkeurige statistiek dateert pas van de laatste 20 jaren. De totaalopbrengst van ijzerets sedert 1810 kan worden geschat op 615 mill. ton, de totale voorraad op 4360 mill. ton. Neemt men aan, dat de ijzerproductie blijft stijgen volgens den gemiddelden maatstaf der laatste tien jaren [108,7 pct.], dan zou in de eerstvolgende 30 jaren de productie reeds bij de 6000 mill. ton beloopen, d.i. dus veel meer dan de vermoedelijke voorraad bedraagt: 't schijnt echter zeker, dat de productie van meerwaardige ertsen vóór 1940 nog een maximum zal bereiken, en men gedwongen zal worden over te gaan tot exploitatie van de minderwaardige ertsen, welke men tot heden als niet loonend beschouwde. Met het oog op de talrijke nog onbekende factoren mist nochtans elke voorspelling van een tijdstip van algeheele uitputting voorloopig alle waarde.

De ontginning van fosfaatlagen

wordt voor Amerika van steeds grooter beteekenis vooral met 't oog op de uitputting der natuurlijke vruchtbaarheid van den bodem [volgens T. B. van Ham.] In 1907 bedroeg die opbrengst 2.26 mill ton. Men vreest, dat in Zuid-Carolina (met 42 pct. der totaalproductie) bij de tegenwoordige toeneming der exploitatie, de voorraad nog slechts 15 jaren, in Florida [met eveneens 42 pct.] nog slechts 12 jaren toereikend zal zijn. In Tennessee daarentegen zou, ook bij de tegenwoordige stijging, nog voorraad zijn voor 160 jaren, en zelfs wanneer na uitputting der bovengenoemde staten deze staat de heele productie voor 't Oosten alleen moest overnemen, zou de voorraad nog wel tot 1960 reiken. In de districten Wyoming, Idaho en Utah zal onder de bestaande exploitatieverhoudingen de voorraad naar schatting nog 'n 44 jaren duren. 't Staat echter te voorzien, dat na 45 jaren het fosfaatverbruik in het heele rijk ongeveer het drievoudige der tegenwoordige opbrengst zal bereiken [afgezien nog van een te verwachten uitbreiding van het cultuurgebied in 't W.] en daarom dienen maatregelen genomen tot behoud der fosfaatvelden en tot bezuiniging. Men zal vooral moeten trachten naar vermindering der verkwisting van minderwaardige stoffen bij exploitatie en bereiding van het hoofdproduct [lagen met minder dan 50 pct. phosphorzure kalk worden thans als minderwaardig beschouwd), verder naar inkrimping van den uitvoer uit de westelijke districten, waar het rijk bij verpachting de fosfaatgroeven nog voor het binnenlandsch verbruik behouden kan.

Alaska.

Over den tegenwoordigen stand en de vooruitzichten der mijnbouwproductie in Alaska kan, uit hoofde van het nog zeer gebrekkige geologisch onderzoek, slechts een uiterst oppervlakkig overzicht gegeven worden.

Steenkolen worden er tot heden bijna enkel in de kuststreken van den Grooten Oceaan ontgonnen. In 1907 bedroeg de opbrengst slechts 15.000 ton, terwijl het verbruik wel het tiendubbele bedroeg en nog steeds grooter zal worden.

Van verdere ontginningen is tot heden alleen de goudaanwinst van belang 1880—1907 ruim 300 millioen gulden, in 1908 ongeveer 51 mill. gulden, welke in hoofdzaak plaats vindt op gemakkelijk te ontginnen en rijke terreinen, daar voor de eigenlijke mijnbouwexploitatie tegenwoordig de kosten nog te hoog en tevens de geologische onderzoekingen nog te gebrekkig zijn. Volgens een zeer ruwe minimaalschatting zou de goudvoorraad van Alaska ongeveer 1200 mill. gulden bedragen.

BLADVULLING.

De vreesachtige schrikt „*voor*" het gevaar, de lafaard „*in*" het gevaar, de moedige „*na*" het gevaar.

* *

Geen edeler gevoel woont er in 's menschen borst, dan dat van bewondering voor iets hoogers dan hijzelf is.

EEN POLEMIEK TE CARACAS.

Uit de *Boodschap* van den President van Venezuela tot de Congres-leden herinneren zich onze lezers ongetwijfeld het gedeelte, dat de verhouding met de Ver. St. van Amerika behandelde. De President had gezegd, dat „hij de levendigste sympathie koestert voor de groote Noord-Amerikaansche Republiek, die geplaatst aan het hoofd van het Vasteland (der Nieuwe Wereld) *de handel en politiek overheerscht en leidt*"...... Het spaansche: *llevando en el la hegemonía comercial y política*, (omrede van het minder algemeen begrepen woord HEGEMONIA) vertaalden en omschreven wij: „*die de handel en politiek* (van het heele vasteland der Nieuwe Wereld) *overheerscht en leidt.*"

Dit gezegde van den President, het toekennen van die hegemonie op politiek gebied, is de aanleiding geworden van een gedachtenwisseling tusschen een zekeren DR. BERNARDO ESTÈVES en den Heer JUAN VICENTE GOMEZ, President der Republiek.

Ter kenschetsing der heerschende gevoelens in Venezuela van *bezorgheid* ter eener, van *bewondering* ter andere zijde voor de Vereenigde Staten, laten wij hier de beide brieven in extenso volgen:

Caracas 19 Mei 1911.

Aan den Heer Generaal

JUAN VICENTE GOMEZ

Constitutioneel Pres. des Rep.

Geëerde Heer Generaal.

Mijn bescheiden woord brenge U den welverdienden en rechtmatigen lof voor de schitterende *Boodschap* gezonden aan het Congres des Lands.

In dit belangrijk document wordt ons vergund een blik te slaan op den ontzaggelijken administratieven arbeid onder uw inspiratie verricht door alle afdeelingen van het Uitvoerend Bewind, en kunnen wij ons overtuigen van de krachtige pogingen door U aangewend, om de algemeene belangen van het land in harmonie te brengen met het bijzonder belang van het volk en van de verschillende sociale vereenigingen.

Maar als uw oprecht vriend mag ik niet voor U verzwijgen, dat ik zeer droevig gestemd ben geworden, toen ik hoorde, hoe zelfs zeer besliste aanhangers van Uw partij, wel is waar met eerbiedige maar toch met afkeurende bewoordingen en niet zonder droefheid, het feit bespraken, dat U een woord, voorzeker onopgemerkt, ontsnapt was, maar dat door zijn beduiding bewijst, dat de souvereiniteit van ons land tot vasal is gemaakt door een vreemde macht, en dat Gij niet meer de Eerste Magistraat zijt krachtens den wil des volks, terwijl het toch van algemeene bekendheid is, dat geheel het land vol goeden wil, geestdriftig, dankbaar en toegenegen U omringt. Als de Republiek van Noord-Amerika ook hier „*de politiek zou beheerschen en leiden*", dan is er geen twijfel aan, of wij staan onder een „protectoraat".

De beroering gewekt door dat woord strekt zich uit ook over de andere naties van het Amerikaansch vasteland; gelooft gij niet, dat de een of andere dezer landen den terugslag zou kunnen voelen van een dergelijke bewering? En zullen onze vijanden geen misbruik maken van dat bewuste woord, om uw Bestuur nadeel te berokkenen en in discrediet te brengen?

Generaal, denk er eens over na en overtuig u, dat de vrees werkelijk gegrond is.

Van uw onderd. Vriend

BERNARDO ESTEVES.

Op dezen vrijmoedigen en patriotischen brief is de President het antwoord niet schuldig gebleven. Drie dagen later zond hij het volgend schrijven:

Caracas, 22 Mei 1910.

Aan den Heer

Dr. Bernardo Estenes

Alhier.

Waarde Heer.

Ik heb uw brief gelezen van den 19en, die betrekking heeft op de *Boodschap*, die ik aan het Congres des Lands heb aangeboden. Ik breng U mijn hartgrondigen dank voor den lof, door U toegezwaaid aan mijn arbeid op politiek en administrief gebied, dien ik steeds getracht heb en zal blijven trachten te bezielen door recht en billijkheid.

Daar U spreekt van een droevigen indruk door U gekregen bij het hooren bespreken nog wel door overtuigde aanhangers der politieke partij, die ik vertegenwoordig, van een gezegde door mij geuit met betrekking tot de Vereenigde Staten van Noord-America, — moet ik U zeggen dat dit door U bedoeld Protectoraat alleen bestaat in het brein van die achterdochtigen.

Niemand mag gelooven, dat onze Souvereiaiteit is onderworpen geworden aan een vreemde mogendheid, omdat nooit Venezuela zoo geëerbiedigd, zoo hooggeacht, zoozeer in aanmerking is gekomen in het buitenland, gelijk in het tegenwoordige tijdperk.

U moet weten, Mijnheer, dat ik zelfs het wantrouwen van de vaderlandsliefde toejuich, maar diezelfde vaderlandsliefde legt mij den plicht op mij te verzetten tegen de achterdocht van kwaadwilligen, die in een eenvoudig woord, dat geheel overeenkomstig de waarheid is, een schandelijke bekentenis zien. Ik heb gestreden voor het heil der Republiek, en om haar te verdedigen ben ik tot alle offers bereid. Voor wat het Binnenland betreft, streef ik naar het behoud van den vrede en de ontwikkeling van den vooruitgang, terwijl ik alles benuttig, wat daartoe kan bijdragen en de gelegenheid openstel voor elk edelen wedijver.

Tegenover het Buitenland is het mijn verlangen, dat de naties ons naar recht en billijkheid behandelen en dat mijn gouvernement ook tegenover hen billijk en rechtvaardig zij; en daar ik geloof hecht aan den invloed van het goede, zoo zie ik volstrekt geen gevaar in de grootheid van geen enkele natie, maar wel in ons eigen optreden, wanneer dat niet geleid wordt door de voorschriften van het Volkenrecht.

Ik veroorloof mij hierbij tevens U mede te deelen, dat ik zoowel uw brief als mijn antwoord er op zal laten publiceeren.

Uw toeg. Vriend

J. V. Gomez.

CORRESPONDENTIE.

Aruba 1 Juni.

Buurmans Geiten.

Er heerscht hier een algemeene en oude klacht, waartegenover alle klagers machteloos staan. Doch wanneer ons ijverig Bestuur ook deze in ernstige overweging neemt zou ook hier wel een eind aan te maken zijn.

De klacht aller plantagehouders is deze, dat zij voortdurend worden gekweld door de geiten en varkens der omwonende kleinere luiden, die er niet het minste onrecht in zien hun vee op een andermans grond te laten weiden. De Arubiaansche bevolking is vredelievend van aard. Iedereen doet zijn mogelijke best zijn naaste niet te hinderen, doch in bovengenoemd punt heerscht een volkomen wanbegrip. Iemand die in een klein huisje woont, met een klein stukje grond daar rondom, houdt er zonder uitzondering een 4 of 5 tal varkens op na en een 10 of 20 geiten. Elken morgen wordt het vee uitgezonden, want op eigen terrein zou het kwaad doen en daarna verhongeren. Die beesten gaan natuurlijk het liefst naar afgezet terrein, waar alles nog niet kaal gevreten is.

Maar geen enkele omheining is tegen hun aanvallen bestand. Ze breken door de beste trankeer heen en vreten alles op, dat zij op hun weg ontmoeten.

Wanneer de eigenaar van het afgesloten terrein een boodschap durft zenden, krijgt hij tot wederantwoord:

„Maar mijn vee moet toch te vreten hebben." En zij houden zich werkelijk, of ze het grootste gelijk van de wereld hebben.

Nu is er wel eene wet, die bepaalt dat men het vee, dat op verboden terrein komt, mag schutten, maar daar komt juist de vredebreuk vandaan. Dit noemt het volk: „*Iemand op kosten jagen*" Wie het aandurft van dit recht gebruik te maken, stelt zich onvoorwaardelijk bloot aan scheldwoorden, bedreigingen en ook aan de wraakzucht van zijn armeren buurman. Wat hier tegen te doen?

Heel eenvoudig dit. Als iemand vee wil houden, laat hem dit doen op eigen terrein, dat zoodanig is afgesloten, dat het vee er niet uit kan. Komt het er uit, dan is het *ipso facto* verbeurd verklaard en wordt door de politie afgemaakt.

Tot heden is de praktijk juist het tegenovergestelde. De eigenaar van een terrein moet zorgen dat een andermans vee er niet in kan. Maar dat hongerig vee boort elken dag een nieuw gat in de omheining; de praktische overtuiging buitengesloten dat de eigenaar zijn vee niet een handje meehelpt. Zoodat iemand die feitelijk wel terrein heeft maar die geen vee houdt, en daarom beter terrein heeft, altijd den kost geeft en dat geheel tegen zijn uitdrukkelijken wil, aan het vee van anderen, die geen terrein hebben. Door dezen maatregel zal ieder wel op zijn eigen kippen passen, het eigendomsrecht zal er veel door gebaat en het begrip van „mijn en dijn verjongd worden.—

— Wij kunnen hier nog bij voegen dat er hier reeds op meerdere plantsen aanplantingen zijn begonnen van sisalcultuur. De grond toont zich geschikt er voor, maar de plant is smakelijk voor de geiten. Vóór ze zich kunnen ontwikkelen worden ze opgesmuld, natuurlijk alweer door Buurmans Geiten.

De Correspondent.

Noot van de Redaktie.

Wij betwijfelen, of de geachte Correspondent wel de logische konsekwesties van zijn goeden raad doorschouwd heeft.

Vooreerst is deze wel wat *draconisch*: Maar dit laten wij verder ter zijde.

Zijn nieuw middel wil scheldwoorden, dreigementen, wraakzucht, kortom vredebreuk tusschen buren voorkomen. Onmogelijk! Het zal op die wijze nog een graadje erger worden.

Vroeger ging men buurmans vee schutten. *Nu* moet gij, of wel de politie gaan waarschuwen, om even een vreemde geit of varken op uw erf te komen doodschieten (men stelle zich zoo iets praktisch toegepast eens goed voor den geest.); óf wel gij zelf moet den delinquent ter executie naar het fort brengen.

Welk verschil bestaat er dus tusschen *nu* en *vroeger* tegenover den eigenaar van het dier? Dat het verwijt van *op kosten jagen* nog weer gemotiveerd is. Dat hij evenals vroeger U als de oorzaak daarvan beschouwt, dus U zijn scheldwoorden en wraakzucht nog minder zal sparen dan vroeger.

De politie zou voortaan dat vee terstond mogen *afmaken*.

Dus dat wordt zoo 'n soort abattoir van gouvernementswege, in concurrentie met de particuliere slachters.

Ook in het systeem van onzen Correspondent is geenszins buitengesloten, dat de eigenaar van den grond uit plagerij of uit wraakzucht of uit winstbejag het vee van zijn buurman niet een handje zal meehelpen en met opzet op zijn terrein zal lokken.

Met dat al erkennen wij met den Correspondent, dat de klachten volkomen gegrond zijn. Zou er geen eenvoudiger middel zijn, om aan die klachten een einde te maken?

Ook op Aruba zal wel de z.g. *Cáchoe* bekend zijn, een in uit 3 lange smalle plankjes of stokken vervaardigd toestel, in den vorm van een driehoek, waarvan de zijden wat verder uitloopen, dat de geit of het varken om den hals draagt, en dat het dier belet zich door openingen van trankeeren heen te wringen.

Welnu, wanneer de gezaghebber een keur uitvaardigt waarbij 1o. de eigenaars van *terreinen* verplicht worden, om hun gronden door goede trankeeren of omheiningen afgesloten te houden.

2o. de eigenaars van *losloopend vee* {d.w.z. van vee, dat niet op eigen terrein of niet onder het toezicht van een veehoeder graast} — verplicht worden, dat vee zulk een *cáchoe* om den nek te hangen, op straffe van bekeuring en boete of verbeurte van dat vee.

3o. het Gouvernement zich verplicht aan deze verordening **goed de hand te houden.**

In dat geval koesteren wij de stellige verwachting, dat op Aruba het gekibbel tusschen buren over het vee weldra tot het verleden zal behooren.

Berichten uit de Kolonie.

Examen.

Pinkstermaandag maakte met gunstig gevolg het examen voor hulpapotheker de Heer C. J. DE HASETH J. Azn.

Schutterij.

De beide 1ste luitenants der rustende Schutterij J. W. C. PIETERSZ en E. M PENSO zijn bevorderd tot kapitein, en de off. v. gez. 2e. kl. Dr. H. FERGUSON tot id. 1ste klasse.

Koloniale Raad.

In de Dinsdagavond bijeengeroepen zitting van den Kolonialen Raad heeft de verkiezing plaats gehad voor de vacature ALB. W. STATIUS MULLER. Tot 1sten Candidaat werd met algemeene stemmen gekozen de Heer Dr. C. A. ZEPPENFELDT en tot 2de met 6 stemmen de Heer J. J. DEBROT. Een stem verkreeg de Heer J. J. BEAUJON.

Mishandeling.

Sedert een paar maanden reeds, gelijk wij onlangs mededeelden, wordt er op *Seroe Fortuna* onder de parochie Santa Maria een zekere VICTOR WILLEMS vermist.

Allerlei geruchten deden daaromtrent de ronde, allerlei veronderstellingen, ook de dwaaste niet uitgezonderd, werden geuit, zelfs werd er hekserij bij te pas gebracht en door sommige personen openlijk een zekeren vrouw beschuldigd door haar geheime kunsten de oorzaak van de verdwijning van dien man te zijn geweest.

Zoodra dit aan den Eerw. Pater OKHUYZEN, pastoor van Santa Maria ter oore kwam, heeft deze meermalen zijn parochianen en ook de raddraaiers ten zijnent afzonderlijk het dwaze en bespottelijke van hun veronderstelling onder het oog gebracht en deze laatsten gewaarschuwd niemand te betichten, daar die persoon VICTOR W. sinds eenigen tijd niet wèl bij het hoofd was en misschien door zijn overspanning of waanzin een ongeluk overkomen was.

Nog om een geheel bijzondere reden meende de Pastoor aldus te moeten handelen, omdat in 1896 tijdens Z. Eerw. nog kapelaan was te Bonaire, dáár de woord op Rosa Flores plaats vond, eveneens omdat deze onder verdenking van tooverij

---

Daar er geen belastinggeld noodig is, om gevangenissen, armenhuizen en krankzinnigengestichten te onderhouden, die immers voor een groot deel bewoond worden door slachtoffers van den alcohol, kan het volk van Kansas zijn geld beleggen, of automobielen koopen of de belasting gebruiken voor 't bouwen van scholen en 't verbeteren der gezondheidstoestanden.

'tVerbod is voor Kansas een succes geweest, omdat die Staat beambten heeft gekozen, die de wet handhaven.

In Zweden.

Het Zweedsche volk pakt de zaak der *drankbestrijding* flink aan en gaat in dezen volkomen mee met de regeering, die bij de laatste algemeene werkstaking den drankverkoop geheel verbood en daardoor voorkwam, dat die staking tot wanordelijkheden en buitensporigheden oversloeg.

Aangemoedigd door de uitstekende resultaten toen met dat regeeringsverbod bereikt, hebben de Zweedsche drankbestrijdersvereenigingen het denkbeeld opgevat, de geheele bevolking, mannen en vrouwen boven de achttien jaar, de vraag voor te leggen, wat zij zou denken over een blijvend verbod van den sterken drank.

Zij willen dus een zoogenaamd plebisciet, een algemeene volksstemming uitschrijven teneinde op die vraag een antwoord te krijgen.

In de hoofdstad Stockholm heeft zich een hoofdbureau gevestigd, van waaruit over het heele land formulieren worden verspreid, die de drie volgende vragen bevatten:

1. Zijt gij vóór het verbod van bedwelmende dranken?

2. Zijt gij er tegen?

3. Weigert gij u uit te spreken?

Uit de tot dusver ingekomen antwoorden valt alvast op te maken, dat de beweging tegen de bedwelmende dranken in het volk zeer sterk is, sterker nog dan de op-touwzetters van het plebisciet zich hadden durven voorstellen.

De provincie Jönköping is de eenige, waar het ophalen der antwoorden is afgeloopen. Welnu de resultaten zijn daar als volgt:

Volwassenen boven 18 jaar	113.571.
Vóór het verbod	92.496.
Tegen	664.
Hebben zich niet uitgesproken	3.354.
Zijn nog niet bereikt	17.057.

Nu is het waar dat in de provincië Jönköping de drankbestrijdersvereenigingen bijzonder sterk zijn. Toch geeft ook de provincië Dalecarliё even verblijdende uitkomsten; men telt er menige belangrijke gemeente, waar 96 van de honderd inwoners zich tegen de bedwelmende dranken hebben uitgesproken.

In afwachting der volledige resultaten en vooral die van de groote steden, laten wij hier nog enkele cijfers volgen.

	Bevolking boven 18 jaar	Ja.	Neen.	Geweigerd	Niet bereikt
Jönköping	15.200	11.873	101	1.372	1.976
Norrköping	24.000	16.932	40	7.028	—
Karlstad	10.453	6.799	40	522	3.092
Kristinchau	5.200	4.076	23	481	11

Uit deze cijfers mag men besluiten, dat naar alle waarschijnlijkheid de meerderheid der Zweedsche bevolking zich vóór het verbod der bedwelmende dranken zal uitspreken, en dan zal de regeering, die met haar tijdelijk verbod gedurende staking al zooveel succes heeft gehad, zeker niet achterblijven.

Volksstemming.

De uitslag der volksstemming in het Kamerdisrrict Schoterland in Friesland is dat van 23.484 geldige stemmen zich hebben verklaard vóór: onbeperkten drankhandel 800. handhaving van den bestaanden toestand 4948, vermindering van het aantal drankgelegenheden 4016, en geheele verdwijning van alle drankgelegenheden 18.711.

Wie telt ze?

De alcohol sloopt de grootste fortuinen, doet de bloeiendste zaken kwijnen, vernietigt de beste werkkrachten. Hij verstompt den geest, verlamt den wil, ondermijnt de krachten, sloopt den geheelen mensch. Wie telt de personen, die door dit kwaad tot armoede en ellende zijn gebracht?

Mgr. H. van de Wetering.

Een vreeselijk verwijt.

In een vergadering kwam het wijndrinken ter sprake.

Sommigen verdedigden. anderen veroordeelden het.

Ten slotte hield een invloedrijk leeraar een vurige toespraak ten gunste van den wijn, en noemde de tegenstanders van het gebruik dwepers en drijvers.

Toen hij zweeg, vroeg een eenvoudige man 't woord en zeide het volgende:

't Is mijn bedoeling niet, te antwoorden op alles, wat ik daareven heb hooren zeggen. Ik wil niets anders doen dan een geschiedenis meedeelen.

„Ik ken een vader, die met veel opofferingen zijn zoon liet studeeren. Aan de hoogeschool raakte de jongeman **op den verkeerden weg, hij werd een** drinker. Maar toen hij weer thuis gekomen was, werd onder den invloed zijner huisgenooten de macht van den drank gebroken. Hij zei het bedwelmend vocht voor goed vaarwel. En ik behoef u niet te zeggen, hoe zijn vader zich verheugde.

„Jaren gingen voorbij. De studiën waren voltooid en de jongeman was op het punt het ouderlijk huis te verlaten en zijn levenstaak te aanvaarden, toen hij te onzaliger ure ter maaltijd werd genoodigd in een naburige plaats bij iemand, die wegens zijn gastvrijheid bekend was.

„Wijn werd rond gediend, werd aangeboden aan dien jongen man, maar werd door hem geweigerd; werd nog eens aangeboden en ten tweede male geweigerd.

„Toen werd hij uitgelachen als een zonderling.

„Hij had weerstand kunnen bieden aan zijn lust; hij had geen weerstand kunnen bieden aan spotternij.

„Hij dronk, hij viel.

„Van dien dag werd hij een dronkaard en reeds lang ligt hij in een dronkaardsgraf.

„En luister," — en de tranen kwam den ouden man in de oogen — ik ben de vader van dien jongen man, en hij, die zooeven tot u sprak, is het, die hem in 't verderf heeft gestort."

stond, zoodat de pastoor door ondervinding wist, hoever sommigen zich door bijgeloof en door het ophitsen van anderen kunnen laten vervoeren.

Ook de districtmeester de Heer BEAUJON heeft die personen meer dan eens onder handen genomen en gewaarschuwd. Beiden zoowel de Heer BEAUJON als de pastoor, dachten dat de zaak een gunstige wending genomen had en vergeten was. Ondanks deze waarschuwingen hebben deze personen zich niet laten weerhouden, om ll. Zondagavond op een ergelijke wijze die vrouw mishandelen.

Het bericht, als zouden de daders onder den invloed van sterken drank verkeerd en de vrouw in den slaap overvallen hebben, wordt tegengesproken. Van te voren schijnt het plan goed beraamd en afgesproken te zijn.

Men had te voren een hangmat klaar gemaakt, om die vrouw rond te dragen. 's Avonds gingen een troep mannen naar haar huis en eischten haar op. Haar man zeide, dat zij niet thuis was, toen heeft men dien man vastgegrepen en in een nabijstaand magazijn opgesloten, 5 mannen moesten hem bewaken. Daarna gingen zij het huis binnen, haalden die vrouw er uit en vroegen haar of zij wilde bekennen, dat zij de schuld was van 't verdwijnen van dien VICTOR ; zij antwoordde van neen. Daarop bond men haar de handen om haar hals vast en bond ook hare voeten en zoo werd zij in de hangmat gelegd, bespot en rondgedragen.

Een begon met haar met een stok op haar hoofd te slaan, zeggende : „Demonio, bo a haci toer es cos-ai na bo conocementoe;" een ander sloeg haar in 't gezicht zoo hard dat zij suizebolde; een ander mishandelde haar op haar buik op een afschuwelijke manier, in één woord, het was eenvoudig beestachtig — en toen ze haar genoeg gemarteld hadden en zij (zooals men zegt) dachten, dat zij dood was, gingen ze weg en lieten haar voor oud vuil liggen.

Later hebben eenige andere menschen haar naar huis gedragen en haar gewreven enz, om haar uit hare bewusteloosheid op te wekken.

Niemand durfde de Politie of den Pastoor te gaan waarschuwen, want wie dat zou doen, zou evenals die vrouw gebonden worden, zeiden die hoofdmannen.

De bandieten hebben stoelen en huisraad in 't huis stukgeslagen en 51 gulden gestolen en eenige gouden voorwerpen, het magazijn nagenoeg afgebroken en wilden met het huis eveneens doen.

Een oude man waagde het eindelijk de Politie te halen. Toen alles nagenoeg afgeloopen was, kwam de Politie nog tijdig genoeg om de vrouw te kunnen beschermen tegen andere gewelddaden, anders zouden zij haar misschien nog erger mishandeld of vermoord hebben.

De politie is met geladen geweer den geheelen nacht bij de vrouw gebleven, tot dat er hulp kwam opdagen. In den morgen is zij ter verpleging naar het St.Elisabeths gasthuis overgebracht. Naar wij vernemen, zitten reeds een tiental kerels, die aan het feit medeplichtig zijn, achter slot en grendel. Het is te hopen, dat die onmenschelijke beulen een geduchte straf zullen ontvangen, ook als een afschrikwekkend voorbeeld voor anderen. Opnieuw is door dit feit gebleken, dat de politiepost van *Cas Chiquito* alléén onvoldoende is en veel te ver afgelegen van Ceroe Fortuna, Noordkant, Wijs afor, Zego, Mahuma enz. waar overal een massa menschen bijeen wonen. — Op een dier genoemde plaatsen plaatsen is het vestigen van een politiepost zeker een dringenden eisch.

Algemeene Rekenkamer.

Voor de vervulling der vacature, (ontstaan door het overlijden van den Heer Le Bron de Vexela,) van een lid der algemeene Rekenkamer heeft onze Oud-Gouverneur JHR. DE JONG VAN BEEK & DONK met nog een zestal andere heeren verzocht op de voordracht geplaatst te worden.

Administrateur van Financien.

In plaats van den Heer A. LAND wn. administratr. v. fin., die binnenkort onze kolonie gaat verlaten, is tijdelijk benoemd de Heer L. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, tot nu Advocaat Generaal bij het Hof van Justitie.

Golet „van Heerdt"

Volgende week is het reeds één jaar geleden, dat in den nacht van den 12 op den 13en Juni de Gouvernements-Paketschoener „*Gouverneur van Heerdt*" op de Noord-Oost Punt van Curaçao verging, waarbij 9 personen het leven verloren.

Voorloopig Verslag

Het Afdeelingsonderzoek omtrent de *Verordening, houdende regeling van de positie van vrouwelijke ambtenaren, die in 't huwelijk treden*, heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eenige leden verklaarden zich bereid mede te werken tot het instandbrengen van deze verordening, die naar hunne meening in eene noodzakelijke regeling voorziet.

Anderen daarentegen konden zich niet vereenigen met de strekking van het ontwerp. Zij achtten, dat eerst dan tijd zal zijn, dat de in het huwelijk getreden vrouwelijke ambtenaren den dienst moeten verlaten, wanneer het blijkt, dat de dienst tengevolge van het huwelijk lijdt.

Officieele berichten.

Bevorderd zijn: tot kapiteins bij de rustende stedelijke schutterij alhier, de 1ste Luitenants bij dat korps, J. C. W. PIETERSZ en E. M. PENSO; en tot officier van gezondheid 1ste klasse bij de rustende stedelijke schutterij alhier de officier van gezondheid 2de klasse bij dat korps H. FERGUSON.

De vastgestelde quarantaine voor Trinidad is opgeheven en, wegens het zich bij herhaling voordoen van enkele gevallen van pest aldaar, is bepaald:

1o. dat bagage door passagiers van Trinidad aangebracht zal worden uitgerookt;

2o. dat, indien het vaartuig te Trinidad lading heeft ingenomen, het geheel of gedeeltelijk ontsmet wordt, alvorens die lading te lossen of over te schepen;

3o. dat indien de lading van Trinidad voor elders bestemd is (hier niet gelost of overgescheept wordt), ter beoordeeling van den Stadsgeneesheer, aan het vaartuig kan vergund worden, zonder voorafgaande ontsmetting te lossen en te laden, met dien verstande, dat het alsdan na zonsondergang naar het Schottegat moet verhalen;

4o. dat zeilschepen, komende van Trinidad zullen worden uitgerookt alvorens communicatie met den wal te mogen hebben.

De heer A. C. VERMEULEN, is op zijn verzoek eervol ontheven van het geven van onderwijs bij de normaallessen.

De tijdelijke geemployeerde TH. P. VAN DER LINDE, is definitief tot geemployeerde benoemd en werkzaam gesteld ter Administrie van financiën, met bepaling, dat hij zal kunnen korten voor pensioen.

Aan den heer J. B. SIMMONS, havenmeester en Loods, tevens quarantaine loods op Saba, is tot verder herstel van gezondheid, drie maanden verlofsverlenging verleend.

De heer L. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, advocaat-generaal bij het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, is eervol tijdelijk ontheven van die functien; en belast met de waarneming van het ambt van administrateur van financien, gedurende den verderen verloftijd van den titularis.

Mexico.

Ten 4 uur in den vroegen morgen van Woensdag den 7 Juni heeft er een bevige aardbeving plaats gehad in de hoofdstad van Mexico, waarbij 63 personen gedood en 75 gewond werden. De meeste slachtoffers behooren tot het garnizoen daar ook het arsenaal is ingestort. Van de vreemdelingen werd alleen een Chinees gedood. Onder de andere groote gebouwen die het meest geleden hebben, behoort voornamelijk de electrische centrale, ook het Nationaal Paleis en de beroemde cathedraal toegewijd aan den H. Dominicus. De materieele schade wordt op 100.000 doll. geschat. Dienzelfden dag hield Generaal FRANCISCO J. MADERO het hoofd van den opstand, zijn zegevierende intocht in de hoofdstad, en werd met veel enthusiasmo begroet. Dit laatste betwijfelen wij ten sterkste. Denzelfden dag dat de stad door een hevigen schok van een aardbeving is opgeschrikt, terwijl men onder de puinhoopen nog zoekt naar de slachtoffers, zal de geestdrift voor den overweldiger of zelfs voor den bevrijder niet zoo bijster groot zijn geweest. Door velen zal het zeker wel als een ongunstig voorteeken beschouwd zijn.

Ook in Tuxpan, waar zich de vulcaan Colima bevindt, heeft de aardbeving het dorp Zapatlan verwoest en vele slachtoffers gemaakt.

De vulcaan is sinds dit oogenblik in volle werking gekomen en spuwt rook en lava uit.

Vluchtelingen.

Met de laatste Hollandsche boot *Prins Willem V.* kwamen de vorige week hier aan een 20 tal inwoners van Haïti. Onder hen bevonden zich 15 vluchtelingen, die deelgenomen hadden aan den laatsten opstand in Februari tegen het tegenwoordig gouvernement. Bij die gelegenheid werd de Gouverneur van Jacmel gedood en 3 à 4 der opstandelingen gevangen genomen en later gefusilleerd. Zij die nu van Haiti hier zijn aangekomen, hadden toen de wijk genomen in de vreemde Consulaten der stad, om zich in veiligheid te stellen, en vier maanden lang zijn zij daar verbleven, zonder hoop hun vrijheid of voldoende zekerheid op hun persoonlijke veiligheid te verkrijgen. Zij hebben nu kans gezien aan boord der Hollandsche boot te ontsnappen en hun straf te ontloopen.

Hr. Ms. Utrecht."

Blijkens een door den Gouverneur ontvangen radiotelegram wordt Hr. Ms. Utrecht morgen weder in onze haven terugverwacht.

„Marconi—toestel.

Het Stoomschip „*Maracaibo*" van de „*Red D*" lijn, dat dezen morgen onze haven binnenkwam, was nu voorzien van een toestel der draadlooze telegaphie.

Draadl.-Telegrafie-Stations in Ned. Oost-Indie.

De *Deutsche Telefunken-gesellschaft* heeft opdracht gekregen op de voornaamste eilanden van Nederlandsch Oost Indië stations op te richten voor draadlooze telegrafie. ten einde telegrafische verbinding te krijgen tusschen de verschillende eilanden. Verder zullen groote stations voor draadlooze telegrafie worden geplaatst op Nieuw-Zeeland en het vasteland van Australië.

Dankbetuiging.

Ontvangen van den Heer EDWIN SENIOR, Agent der H. A. Line een prachtige reclameplaat alsook een nieuwe itinerario. Onzen hartelijken dank.

Dividivi.

Gedurende de maand April ll. werd op de markt te Hamburg de enorme hoeveelheid van 2.400 ton dividivi aangevoerd. De prijzen waren ietwat gedrukt, doordat verschillende leerlooiers in Duitschland en elders in financieele moeielijkheden verkeerden. Voor dividivi afkomstig van Margarita, Rio Hacha, Coro, Cumana enz. werd van 7½ tot 9½ Mark, voor die van Maracaibo 8.75 tot 9.25 M. van Puerto Cabello 7½ tot 9 M. besteed. Daar bestond neiging tot daling. Voor de dividivi afkomstig uit onze kolonie vonden wij geen prijzen opgegeven.

Buitenland.

PORTUGAL.

Een oordeel over de scheidingswet.

Wij laten hieronder nog een oordeel volgen over de Portugeesche scheidingswet, zooals zij door de voorloopige regeering is ingediend. Het is niet genomen, zooals men misschien denken zou, uit een of ander „clericaal blaadje". maar uit de groote liberale „*Köln Ztg.* zelf. Het blad oordeelt aldus:

„Daarin zit de knoeierij. De regeering had een regeling toegezegd, gelijk aan die, welke bij de onttrekking van de Anglicaansche Kerk in Ierland aan het staatsgezag, is tot stand gebracht en die vóór alles aan deze kerk een aanzienlijke macht liet, opdat ze zelfstandig en onafkelijk zou kunnen zijn. Wij hebben van begin af aan deze toezegging gewantrouwd. En dat dit niet ten onrechte was, bewijst de thans uitgevaardigde wet.

Niet alleen staat de Portugeesche regeling ver beneden die, welke veertig jaar geleden in Engeland werd aangenomen, maar zelfs ook beneden de Fransche scheidingswet, daar zij de kerken berooft van een derde deel der inkomsten voor den eeredienst en verder nog een zesde deel van de gelden, die voor de armen zijn bestemd. Of en in hoeverre Rome zich met de oprichting van de onafhankelijke vereenigingen voor den eeredienst, die zij voor Frankrijk verworpen heeft, zal kunnen vereenigen, zal spoedig blijken. Maar zeker is, dat bij die Potugeesche vereenigingen dan nog de grondbepaling van de Fransche wet ontbreekt, dat de eeredienst ten minste volgens voorschriften van den godsdienst zelf beoefend en geregeld moet worden.

Zoo houdt men met de inwendige bestuursregeling der Kerk absoluut geen rekening meer.

Vooral stootend voor de Katholieken is de bepaling aangaande de gehuwde priesters en de toezegging van pensioenen voor hunne kinderen; de eerste bepaling was bovendien uit juridisch oogpunt beschouwd geheel overbodig. De wet moet immers een „scheidings"wet zijn.

Men lette intusschen eens op de verregaande inmenging der wereldlijke macht bij het onderricht op de seminaries en de verbanning van geestelijken, die „gevaarlijk zijn voor den Staat," de dwaze handhaving van het „Placet" over de pauselijke decreten, een bepaling, die Johan III en de 16e eeuw waardig was, maar die blijkbaar toch altijd nog goed genoeg is in de oogen van de zeven potentaten van Lissabon, die het met de vrijheid van drukpers maar niet eens kunnen worden.

Als bestuursregeling eindelijk is de wet een onding.

De vraag is evenwel niet ongemotiveerd, of het Portugeesche volk de nieuwe wetsbepalingen aangaande de verhouding tusschen Kerk en Staat beteekenen. Doch het volk heeft geen stem, en de Kamer, die binnenkort wettelijke volksvertegenwoordiging zal geworden zijn, moet eerst toonen, van welk kaliber zij is. Veel goeds is er van haar niet te verwachten, want de regeering zal wel zorgen, dat zij in haar geest wezen zal"......

De „Köln. Ztg." merkt dan nog op, dat het Portugeesche volk in zijn groote massa nog altijd Katholiek is en dat het zich wel niet bij de wet zal neerleggen,— want Portugal is geen Frankrijk — zoodat men den loop der gebeurtenissen met veel belangstelling moet tegemoet zien.

Wij leggen er ten slotte nog eens den nadruk op, dat dit vernietigend oordeel geveld wordt door de zeer liberale „Köln. Ztg."

Staat van in- en uitgeklaarde schepen te Curaçao gedurende de maand Mei 1911.

	INGEKLAARD.						UITGEKLAARD.					
	Aantal.		Inhoud der zeilschepen.		Inhoud der stoomschepen		Aantal.		Inhoud der zeilschepen.		Inhoud der stoomschepen	
	zeilschepen.	stoomschepen.	bruto M³.	netto M³.	bruto M³.	netto M³.	zeilschepen.	stoomschepen.	bruto M³.	netto M³.	bruto M³.	netto M³.
Maand Mei	106	31	10,932	10,248	206,575	130,289	103	29	10,760	9,994	190,846	121,179
Vorige maand	414	126	47,342	43,773	871,849	539,280	415	127	50,110	45,918	874,357	541,245
Totaal	520	157	58,274	54,021	1,078,424	669,569	518	156	60,870	55,912	1,065,203	662,424

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

SCHEEPSRAMP BIJ PANAMA.

De *Diario de Panamá* van 28 Mei brengt ons uitvoerige berichten omtrent het vergaan van de kustboot „*Taboga*", die den 23sten Mei des avonds 8 uur tuschen de hoogst gevaarlijke punten *Morro de Puerco* en *Cambutal* op een rots liep en reeds na ruim een half uur of drie kwartier zonk.

Behalve de bemanning waren er bijna 100 passagiers aan boord. Bij deze ramp verloren 23 personen het leven, waaronder 9 van de bemanning, 9 passagiers afkomstig van Santiago de Veraguas èn 5 van *Chiriqui*. Van de familie Fábrega, bestaande uit 10 personen, die de reis meemaakten, zijn er 5 verongelukt.

Volgens een mededeeling in een partieulier schrijven uit Panamá ontvangen, zouden bij deze schipbreuk ook een paar meisjes zijn omgekomen, die op reis waren naar Curaçao, om in het Pensionaat *Welgelegen* alhier te worden opgenomen.

Het is zeker, dat het gerecht zich met deze zaak bemoeien zal, want vooreerst waren er veel meer personen aan boord, dan de reddingsbooten konden bevatten, dan waren er slechts 2 reddingsgordels aan boord. Bijna allen werpen de schuld op den kapitein, die in een streek vol gevaarlijke klippen niet op zijn post was, en bij de ramp het eerst van allen zich is een boot wist te redden. De naaste oorzaak werd door de geredde schipbreukelingen op verschillenden wijzen medegedeeld. Sommigen verhaalden als volgt. In den avond van den 23sten bij het passeeren van de punt *Morro de Puerco*, zat de kapitein met eenige passagiers druk bezig met pokeren (kaartspel) zonder zich te bekommeren om zijn schip, alleen naar gelang de plaats waar men zich bevond zijn bevelen gevend. Toen de stuurman bemerkte, dat de koers, die de kapt. aangaf, beslist gevaarlijk was, maakte hij hem daarop attent, waarop de kapt. hem ten antwoord gaf, dat hij eenvoudig te gehoorzamen had. Zoodra de stuurman weer op de brug kwam, meende hij duidelijk op eenigen afstand klippen te onderscheiden en ook hiervan stelde hij den kapt. in kennis, die echter geheel opgaande in het kaartspel, hooghartig ten antwoord gaf, dat daar geen klippen waren, en dat wat hij zich verbeelde te zien, sardijntjes waren, die boven het water uitsprongen. Met dat antwoord schoot er voor den stuurman Mathews niets anders over dan te gehoorzamen, maar toen plotseling zijn voorgevoel waarheid bleek en hij zich tegenover de rotsen zag, wendde hij eigenmachtig het roer, doch het was reeds te laat. Het schip stootte op een rots, helde over naar terzijde, richtte den achtersteven op, ontving tegelijkertijd een nieuwen schok in de zijde.

Door dien schok plotseling opgeschrikt, vloog de kapt. op, om te gaan zien wat er gebeurde, gaf bevel dat alle vrouwen in de eetsalon zonden bijeenkomen. Intusschen liet hij in het ruim een onderzoek instellen, en verklaarde toen dat er geen gevaar was en dat het water niet verder dan in twee ruimen kon binnendringen. Onderwijl zou men nog ruim den tijd hebben om de naastbij gelegen haven te bereiken. Het water stroomde intusschen met geweld door de openingen binnen, en desniettegenstaande wilde zich de kapt. nog maar niet overtuigen van den werkelijken toestand en in plaats van de boot bedaard op het strand te zetten, gaf hij bevel den tegenoverliggenden kant uit te stoomen, verloor aldus den kostbaren tijd om het leven der passagiers te redden. Eenige minuten later bemerkte hij zijn dwaling, liet van koers veranderen, doch toen was de boot al goeddeels vol water geloopen. Volgens een andere lezing echter zou de kapt., toen de wachthebbende officier Mathews hem om orders verzocht, hem gevraagd hebben, of men het punt Cambutal al gepasseerd was, wat Mathews bevestigde, doch later bleek dat zij het nog niet gepasseerd waren. Om die reden liep een der bemanning, die meende dat de volle schuld rustte op Mathews, uit de keuken met een mes, om Mathews te zoeken en daarmede te lijf te gaan. Doch deze had reeds in tijds de gelegenheid gevonden zich in een der booten te redden. Een derde lezing van den Heer Posignon (de broeder van den Franschen chargé d'affaires) die zich mede op de brug bevond op het oogenblik der ramp, verhaalt dat even vóór 8 uur de stuurman Mathews den kapt. aan de kaarttafel kwam zeggen, dat zij het punt *Morro de Puerco* gepasseerd waren, waarop de kapt. bevel gaf van koers te veranderen. Toen Mathews weer op de brug kwam, vond hij daar eenige anderen, die zich besorgd maakten omtrent de dikke duisternis, en die meenden in de verte rotsen op te merken, waarop Mathews antwoordde dat het sardijntjes waren. In dien geest zette zich het dispuut voort, totdat opeens de boot tegen de rotsen liep. Daar was niemand aan boord, die het reddingswerk regelde. In de booten ontbraken de riemen, de roeipennen, tuig, en natuurlijk drinkwater en levensmiddelen. Een der booten van het voordek hing nog aan de touwen en was reeds bezet door 40 personen, daarop brak een der touwen, zoodat allen in het water vielen. De dames in de eetsalon bijeengeroepen, smeekten angstig om hulp. Sommigen van haar vertrouwend op 't woord van den kapt., stonden daarop te wachten, toen 't hooger stijgende water reeds over hun voeten liep. Loffelijk hebben zich gedragen vooral de 3 machinisten, aan wien velen hun redding dankten. Sommigen hebben uren lang rondgezwommen, zich vasthoudend aan de koeien of varkens, die men te voren van boord in zee geworpen had, anderen met behulp van planken of de ronddrijvende koffers der passagiers.

De meeste schipbreukelingen hadden toen zij tegen den morgen door de golven op het strand gedreven werden, geen enkel kleedingstuk meer aan hun lichaam. De aangespoelde koffers werden eenvoudig opengebroken en daaruit een ieder van de meest noodzakelijke kleeren voorzien, zelfs een heer had niet anders om zich te dekken dan een damesjapon. Den geheel volgenden dag zwierf men langs het strand rond, om de geredden bij elkander te zoeken en om de lijken die op het strand werden geworpen, te begraven. Niemand heeft dien dag iets te eten gehad. Toen men in Panama kennis kreeg van de ramp, werden terstond de twee stoombooten *David* en *Yorktown* uitgezonden, om de schipbreukelingen op te sporen. Eerst Vrijdagmorgen kwam de eerste te Búcaro, de andere te Punta Guanico aan. De *David* heeft 87 geredden, de *Yorktown* 19 personen te Panama aan wal gebracht.

Men kan zich voorstellen welke hartroerende tooneelen zich te Panama hebben afgespeeld bij de aankomst dier booten, door duizende menschen afgewacht.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 3 JUNI — 17 JUNI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	Furst	6 Juni	La Guayra	7 Juni	New-York
Maracaibo	W. Goodman	10 „	New-York	10 „	Maracaibo
Maracaibo	„	15 „	Maracaibo	15 „	New-York
Philadelphia	A. L. Perry	15 „	New York	15 „	La Guayra
Merida	A. Johanson	7 „	Maracaibo	8 „	Maracaibo
Merida	„	11 „	Maracaibo	12 „	La Guayra
Merida	„	14 „	La Guayra	16 „	Maracaibo
Pr. Willem V	P. Koningstein	3 „	New-York	5 „	Amsterdam
Pr. Willem I	A. R. Nyboer	10 „	Amsterdam	11 „	New-York
Pr Fr Hendrik	J. P. v d Borden	17 „	New-York	18 „	Amsterdam
Patagonia	M. Malchow	1 Juni	Hamburg	3 Juni	Hamburg
Città di Torino	A. Poggi	6 „	Colón	6 „	Genova
Virginia	H. Schuster	11 „	Hamburg	11 „	Pto. Colombia
Belgian	Williams	13 „	Liverpool	13 „	Sta. Marta
Odenwald	H. Rose	15 „	St Tomás	15616„	Hamburg
Legazpi	L. Sapelana	16 „	Colón	16 „	Barcelona

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	vertrek	naar
Electra H	5 Juni	Rio Hacha	*Virginia H*	3 Juni	Maracaibo
Refugio H	5 „	Aruba	*Perla de Ozama*	4 „	Sto. Domingo
Viola I	6 „	Barbados	*Carlota V*	6 „	Cumaná
Meda H	7 „	Maracaibo	*Refugio*	7 „	Aruba
Aurora H	7 „	Rio Hacha	*Amadora V*	6 „	Vela de Coro
Olinda H	8 „	S P de Mac.	*La Preferida H*	8 „	Maracaibo
Juan Luis H	8 „	Aruba	*Medarda*	12 „	Vela de Coro
Maria H	10 „	Maracaibo			

3 Juni is hier weer gearriveerd ons internationaal stoombootje **PRINSES JULIANA** kaptitein H. C. Kissing.

5 Juni is hier binnengeloopen het Deensch S.S. **EKLIPTICA** kapitein H. Hemmingsen komende van Newport-News met eene lading steenkolen.

Drukker:
D. L. BOGAERTS.